

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 36.Fylke: NordlandTilleggsspørsmålnr. 36.Herad: VåganEmne: Måter å reffe folk på. Bygdelag:Oppskr. av: Jr. Aaletad. Gard:(adresse): Svolvør. G.nr. Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Når tre-fire karer gikk skårgang i slåtten, hendte det saktens at en av dem kunde bli i seinaste laget så han hadde ondt for å berge seg innda han som etter kom. Men var det en velvordt mann, var en alltid hensynsfull og lot ham slå skåra ut. Var det derimot en spelt eller en som en hadde noe ubytta med, inddå en seg ikke for å slå skåra forbi han, så han vart stående på holmen, som en uttrykker det her. Og det var alltid leit å bli stående på holmen. Han var med det stemla som mindremann.

2. Nattløper måtte til dels gjinnomgi mangt. Feks. at de uføvarende kom til å gjøre stort rabalder når de listet seg inn eller ut: kom til å rive ned et skildar, velte ei vassbøtte eller noe liknende. Slike pretter var mest brukt i mørketida, júl og romhelga.

Noe særleg ved skjortordagen eller langfredagen er ikkjent her.

3. Den som ikke var kar om å skaffe fisk til júl. (júlkvilde), skulde sitte

på maustaket natt til julaften. Ei
 lunde som hadde skilt slik i fjøset
 at ho ikke hadde melk til jül skulde sitte
 på fjøstaket same natta, sa de gamle.

Jeg har ikke hørt at det noen gang er
 praktisert bokstavig. Men at småbåten
 er kommet på maustaket i løpet av natta,
 det vet jeg har hørt. Og det er en fort til
 siermannen.

Det vi her kaller jülskåka er å vekke
 eller overraske noen på senga julaften
 med ris. Ikke si at ~~det~~ riset bli
 brukt og at det nu er noen straff. Men
 helst er påminning om å komme seg
 opp og til arbeid.

B. 4. Det er heller ikke her skikk å gå utbuden
 på besøk juledagen. Ei "gardrakja" brukes
 en som navn på en mann eller kvinne
 som har det med å roke i gårdene i
 utbrunget. Jülroakja har jeg hørt om
 en som roker mellom gårdene i jülhelga,
 men ikke noe spesielt for 1. juledag.

5. } Ukjent.
 6. }